

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 4996
Tarih : 11.07.2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Mevsimlik tarım işçilerinin sorunlarının araştırılarak yaşanan sıkıntıların giderilebilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci İç Tüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz.

Aycan İRMEZ

Şırnak Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye’de 6,5 milyon insandan oluşan tarım işgücünün yaklaşık yarısı mevsimlik tarım işçisi olarak çalışmaktadır. İstatistiklere göre, her iki mevsimlik işçiden biri doğduğu andan itibaren mevsimlik tarım için seyahat etmekte ve ortalama 48 farklı kente mevsimlik tarım işgücü olarak gitmektedir. Mevsimlik tarım işçilerinin yaklaşık %60’ı ulusal yoksulluk sınırının altında yaşamaktadır. Anne ölümü riski on; bebek ölüm riski beş kat fazladır ve kız çocuklarının dörtte biri okul ile tanışma fırsatına sahip olamamaktadır.

Tarımsal üretimin yoğunluk kazandığı Nisan ayı itibariyle, milyonlarca gezici tarım işçisinin mevsimlik göçü başlamaktadır. Aralarında yaşlı, çocuk ve kadınların da bulunduğu mevsimlik tarım işçileri yaşadıkları illerde iş imkânı bulamamakta, gittikleri illerde ise sosyal güvencelerden yoksun olarak çalışmak zorunda kalmaktadırlar. TÜİK’in 2016 yılı verilerine göre kadın işçiler günlük 33 TL, erkek işçiler 43 TL ücret almaktadırlar.

İşçiler, ulaşım masraflarını karşılayamadıkları için kapasitesine göre çok fazla ağırlık taşıyan minibüslerle, tehlikeli yolculuklarını yapmak zorunda kalmaktadırlar. İşçiler; yataklarını, kilimlerini, mutfak eşyalarını da yükledikleri, 12 kişilik kapasitesi olan minibüslere 25 kişi binmek zorunda kalarak gerçekleştirdikleri yolculuklarında kimi zaman ölümcül kazalara kurban gitmektedirler.

Mevsimlik tarım işçileri ile ilgili özel bir yasa olmadığı gibi, bu işçilerin sosyal güvenceleri de bulunmamaktadır. Mevsimlik tarım işçilerinin, barınma, eğitim, sağlık, güvenlik, sosyal çevreyle ilişkiler, çalışma ve sosyal güvenlik konusunda devlet tarafından ya da işveren tarafından sunulan hiçbir imkânı mevcut değildir. Mevsimlik tarım işçilerinin yaşam ve çalışma koşullarını genel olarak araçlar belirlemektedir. Araçlar, işçilere iş bulmakta, işveren ile ücret pazarlığı yapmakta, ulaşımı düzenlemekte ve işçilerin ücretlerinden komisyon almaktadırlar.

Mevsimlik tarım işçilerinin yaşadığı tüm bu sorunlar her yıl hiçbir düzenleme yapılmadığı için tekrar yaşanırken konuya ilişkin Başbakanlık tarafından 2010 yılında çıkarılan genelge yürürlükten kaldırılarak 2017 Nisan ayında yeni bir genelge

yayınlanmıştır. Genelge, iş ilişkisindeki taraflardan biri olan işverenin, arazi sahibinin sorumluluğunu minimuma indirmekte ve mevsimlik tarım işçilerinin çalışma koşullarına dair pek çok önemli alanı muğlaklaştırmaktadır. Öte yandan genelgede, işçilerin işverenle kuracağı iş ilişkisine dair ücret, kadın-erkek ücret farklılaşması, geçici sigorta ve sendikalaşma gibi işçilerin çalışma sağlığı ve iş barışı açısından gerekli pek çok noktaya dair hiçbir şey söylenmemektedir.

Söz konusu genelgeden de anlaşılacağı üzere Hükümet, mevsimlik tarım işçilerinin sorunlarına bütüncül bir çözüm sunmamaktadır. Genelge, mevsimlik gezici tarım işçilerinin sorunlarına çözüm bulunması yönünde hususlar içeriyor olsa da bu hususların bir tanesinin bile hayata geçirilmesinde başarılı olunamamakta, tarım işçilerinin olumsuz şartlarda tüm güvencelerden yoksun çalıştırılmasına devam edilmektedir.

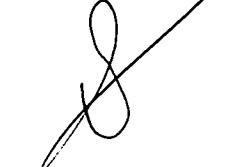
Mevsimlik tarım işçileri Hükümet tarafından feda edilebilir en zayıf toplum kesimlerinden biri olarak görülmektedir. Hiçbir sosyal güvenceye sahip olmadan yoksulluk sınırının altında yaşayan işçiler, çoğu zaman bilmedikleri bir coğrafyada her türlü ırkçı ve sınıfsal aşağılanmanın da kurbanı olmaktadır. Mevcut genelge ve yönetmelikler sorunu çözmekten oldukça uzaktır. Yukarıda sözü edilen bu gerekçelerden dolayı mevsimlik tarım işçilerinin yaşadıkları sorunların kapsamlı bir şekilde araştırılarak bu sorunların giderilebilmesi için başta mevzuat değişiklikleri olmak üzere, alınacak önlemlerin tespiti ile ilgili bir komisyon kurulması elzem hale gelmiştir.

Feriz KERESETCIOGLU
HDP İstanbul Milletvekili

Meral DANIŞ BEŞTAŞ
HDP Adana Milletvekili

Behçet YILDIRIM
HDP Adıyaman Milletvekili

Berdan ÖZTÜRK
HDP Ağrı Milletvekili

Dirayet TAŞDEMİR
HDP Ağrı Milletvekili

Sırrı Süreyya ÖNDER
HDP Ankara Milletvekili

Ayşe ACAR BAŞARAN
HDP Batman Milletvekili

Mehmet Ali ASLAN
HDP Batman Milletvekili

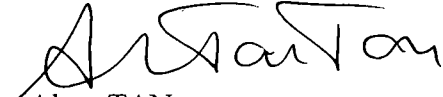
Saadet BECEREKLİ
HDP Batman Milletvekili

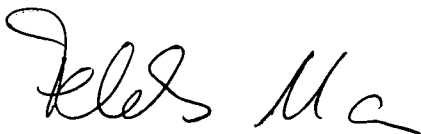
Hışyar ÖZSOY
HDP Bingöl Milletvekili

Mizgin IRGAT
HDP Bitlis Milletvekili

Altan TAN
HDP Diyarbakır Milletvekili

Feleknas UCA
HDP Diyarbakır Milletvekili

İmam TAŞÇIER
HDP Diyarbakır Milletvekili

Nimetullah ERDOĞMUŞ
HDP Diyarbakır Milletvekili

Ziya PİR
HDP Diyarbakır Milletvekili

Sibel YİĞİTALP
HDP Diyarbakır Milletvekili

Mahmut TOĞRUL
HDP Gaziantep Milletvekili

Mehmet Emin ADIYAMAN
HDP Iğdır Milletvekili

Celal DOĞAN
HDP İstanbul Milletvekili

Erdal ATAŞ
HDP İstanbul Milletvekili